

Elton John Szarvason

/ Ez nem lehet igaz /

Alig hittem a szememnek, amikor megláttam a plakátot. Lassan és hangosan olvastam fel magamnak a szöveget: Szenczák! Elton John a szarvasi sportcsarnokban! Nem vagyok igazán Elton John-rájongó, de ezt nem lehet kihagyni! Hihetetlen, hogy Szarvason egy ekkora sztár adjon koncertet! Még a postásunk is ezzel fogadott. Levelet már megint nem hozott. Nagyon mérges voltam rá. Felrejtve minden napi gondomat, gyorsan beszereztem egy Elton best of lemezt, hogy Eltonnal együtt énekelhesem a legjobb dalait. Nem mintha nem ismertem volna ezeket az igazi slágereket, csak a kiejtésem még mindig nem volt tökéletes. Esméletlen volt, az elképesztő hírrel alig tudtam magamhoz térni! A napokban már kissé ideges is voltam, hogy miről fogok tudósítani az olvasóknak, mivel semmi új nem jutott eszembe. És tessék, akkor végre megpillantottam a plakátot! A koncert napján, egészen pontosan, dátum szerint tegnapelőtt, elmentem a sportcsarnokhoz. A parkolóban két Lada, egy Kispolszki, meg egy öreg, agyonjavított Opel állt. Bekukantottam az üvegajtón, de csak néhány negyvenes fazon focizott az épületben. Fű, nagyon tudtak káromkodni. Még jó, hogy Elton nem igazán tud magyarul, mert meg lenne a véleménye a szarvasi középkorú férfiak teremtőcsinásáról. Mikor már vagy öt perce tapadt az arcom az üvegre, és a hetvenkettedik káromkodás is elhangzott, rögtön tudtam, hogy megyek a Turulba. Hátha Elton ott alaposan a nagy buli előtt. Na jó, hát ezt én sem gondoltam teljesen komolyan, de mitvót micsenni, beléptem a kocsmába. Odabent két tizenéves lányt láttam csocsózni, meg egy öregembert, aki a kis nyugdíját fektette be épp valamelyik nyeregébe. A csapos srác azt mondta, hogy idézem: „Igen, ma van a nagy koncert napja, de valahogy nem lehessen tudni a szarvasi népek szokását. Egyszer százhárman vannak bent, egyszer meg zárva tartunk.” Logikus, gondoltam. Kezemből egy pohár rostos karalábélevél, végre tüzetesebben körbetekinttem. Mikor már csak tizenhét fok hiányzott a teljes körbetekintéshez, megpillantottam Elton John-t az egyik sarokban, amint egy pikoló Borsodit búvált bamba tekintetével. Megdöbbenett a látvány, mert egy kicsit másnak képzeltem. A legutolsó klipjében mintha jobb bőrből lett volna... Ebből ma nem lesz semmiféle koncert, rögtön leestem. A görnyedten ücsörgő művész urat megkínáltam egy sodort Symphonival. Egyből rámart, és angolul motyogott valamit. A csapos szerint mindössze ennyit mondott: Köszönöm. De már ez is nagy teljesítmény tőle, hiszen napok óta alig beszélt. Énekelni meg luxus, igaz Johnny? Yes. Na ezt én is tisztán értem. De az nem volt egészen érthető számomra, hogy miért jön egy ekkora pop-isten napokkal a nagy koncert előtt Szarvasra. De tényleg, se az Arborétumban nem látta senki, se a múzeumban, se seholl. A holtos haverom elmondása szerint még csak a Nonstop Csemegebe se ment be egy helyi lapért, hátha írják róla valami szepet. Neki a Turul. Hát Istenem. És tényleg, se egy testőr, semmi fakszni, semmi sztárral. Tiszta úgy nézett ki, mit egy Elton Johnra alig hasonlító, kistrócsa-párti, szarvasi munkanélküli. Még a végén kiderült, hogy tegnap óta hitelbe piál. Na persze Elton Johnnak van hitel. Neki mindent lehet. Ezekkel a megasztárokkal mindig kivételeznek. Elegem lett. Bevágtam magam mögött a Turul ajtaját, és célba vettem az autómotót. Épp akkor kaptam egy esemest, hogy Elvis az Agip kútnál mossa a Cadillacját.

Hartay Csaba

“Mifűn” terem az energia?

A könyvtár az interneten, a laboratóriumi vizsgálatokkal mindig a célnak legmegfelelőbb labort bízzák meg. Így fér el a kutatóintézet egy szarvasi irodaház második emeletén két, három, négy szobában. Itt a Mezőgazdasági Kutató-Fejlesztő Kht-nak a növényekhez fűződő kapcsolatát csupán egy szobafenyő hirdeti délcegen, hanem a nemesítő telep Bikazugban, a Holt Körös partján! Az valami csoda. El nem hinné az ember, hogy füvetek így meg lehet regulálni. Hol zöld csíkokat róva a fekete talajba, hol fűgágyá formálódva, hol golfpályát idézve, hol meg a savannák hangulatát varázsolva nő itt számtalan fűfaj még több fajtája.

Tizenkét évig hallgattam...

Ha meg az öntöző berendezéseket is elindítják nyáron, akkor mindezt apró szivárványok röpöködi körül.

Itt mutatták be tavaly július végén az érdeklődő szakembereknek a Szarvasi-1 névre keresztelt energiafűvet, ide vitték el ősszel Szanyi Tibor mezőgazdasági államtitkár is, mikor azt mondta, látni szeretné már ezt a dolgot a valóságban is.

A szarvasi energiafű nagy ígéret. Kisebbségi területet tölthetne meg előnyös tulajdonságainak sorjázása, meg az ezeket igazoló kísérletek eredményeinek leírása. Ez a fű megdöbbenően jó mutatókat produkált akár ha papírpapírral felhasználását, akár ha azt vizsgálják, jó-e bűtorgyártásra alkalmas rost készítésére. A textilipari próbák még foly-
nak, de az nem kérdéses, hogy

gabonafélék termesztéséhez szükséges, minden majorban rendelkezésre álló gépek. A hagyományos erdők évi átlagos 12 tonnájához képest a szarvasi energiafű hektáronként 10-15 tonna szárazanyagot ad, mégpedig már a tavaszi telepítést követő első évtől. Nem csoda, hogy élénken érdeklődik az egyik nagy hőerőmű vezetője, aki mikor itt járt elmondta, rádöbben, azokat a fákat, melyekből neki néhány év múlva energiát kellene termelnie, már két éve el kellett volna ültetni.

– Elvileg tehát piaca is lenne. Gondolja, lehelne beszélni a magyar gazdákat arról, hogy búzát, kukoricát, cukorrépát termeljenek?

– Nem kell mindenütt energiafűvet termelni, de tény, hogy a tendencia az, hogy a hagyományos mezőgazdálkodást csak a nagy agrárpotenciálú, igen jó termőképességű talajon érdemes folytatni a közeljövőben.

Aki nem tud hatékonyan termelni búzát, kukoricát, cukorrépát, nem lesz képes életben maradni. Magyarországon van 700-800 ezer hektár olyan szikes, vagy homokos szántó, gyenge termőképességű talaj, mely

csökkenése – a költségvetésünknek csupán 17 százaléka állami támogatás – a kutatási eredmények piaci versenyében rontja az esélyeket. Egy állami kutatóintézetben a továbbfejlesztés lehetősége behatárolt. Ha nem tervezetten, nem előrelátóan kezdődik meg a fű termesztése, felhasználása, akkor nem képes beigazolni a benne rejlő lehetőségeket. Ehhez viszont pénz kell. Elkészültek a kalkulációk, tervek arra, hogyan lehet 2005 első feléig olyan mennyiségű szaporítóanyagot előállítani, melyel több tízezer hektáron elkezdhető a feldolgozásra alkalmas alapanyag termesztése. Különböző gazdaságoknál fel-futtatva az elit vetőmag előállítását, 2011-re 410 ezer hektár mérsékelt termőképességű területen 3 millió tonna olyan energiafűvet lehetne termeszteni, melynek fűtőértéke meghaladja a barnaszénét vagy az akácfaét.

– Ha az állam nem akar pénzt adni...

– Nem tud – javít ki a szarvasi kutató.

– Miért nem kér azoktól a cégektől, amelyek valamilyen formában érdekeltek abban, hogy

Az energiafű bemutatója a szarvasi kísérleti telepen

nálam eziránt – mondja, majd visszafér az előbbi gondolatához. – Hallgattam tizenkét évig, mert nem akartam, hogy úgy járjon a szarvasi energiafű is, mint ahogy néhány dologról tudjuk hogy járt.

A kérdés, hogy milyen dolgokra gondolt, talán azért marad el, mert erről a megjegyzésről mindenkinek eszébe kell jusszon néhány “olyan dolog”, ami igéretesnek tűnt, majd a semmibe zuhant. Ha valaki energia témában kacerkodik, méginkább fel kell készülnie rá, hogy lépéseire igencsak keresni kell majd a szarvasi talajt.

Janowszky János nem tartozik – ahogyan ő fogalmaz – a csapcsógó kutatók sorába. Ő előbb eredményeket akar. Ezért végeztette el a kísérleteket, méréseket, melyekből kitűnik, az ő fűből egységnyi energiát nyerni tized annyi pénzbe kerül mint ha ezt gázolajból tennék, hogy hasonlóan eredményesen állítható elő belőle fűtőgáz, de biogáz is.

Az utóbbi egy évet az energetikának szentelte. – Az Európai Unió energetikai célkitűzése az, hogy 2010-ig a megújuló energiák aránya az energiaforrásokon belül érje el a 12 százalékot, az összes áramtermelésen belül pedig a 22 százalékot. Az sem mindegy azonban, hogy mi ez a megújuló energiaforrás. Ez egy fű, termesztéséhez nem kellene speciális eszközök, elegendők a

előbb-utóbb képtelen lesz eltartani a tulajdonosát. Ezeket a helyeken, vagy ezek egy részén hatalmas jelentősége lenne olyan növényt termesztetni, melyre az unióban nincsen kvóta és nem kis gazdasági, környezetvédelmi értékkel bír.

Csak a jóisten lenne a megmondhatója, hányféle gondolat-kísérlet játszódtott le már dr. Janowszky János fejében arról, hogyan lehetne a magyar emberek hasznára ez a fű, melynek még tovább fejlesztett változatai is ott telelnek már a hó alatt. Kezdvé attól, hogy Szabolcsban hűtőházat lehetne üzemeltetni az ott “termett” energiából, ami segítene a gazdáknak, hogy akkor adhassák el az almájukat, körtéjüket amikor legnagyobb ára van, folytatva egy olyan alföldi bűtörzem előnyével, ahová az alapanyagot nem százkilométerekkel távolabbról kellene szállítani, bezárva azzal, milyen mértékben csökkentené az üvegházhatásért felelős gázok levegőbe jutását, ha a faénál kevesebb káros égéstermékkel elegendő energiafű-tüzelőanyaggal fűtenék a villamos energiát előállító kazánokat. Meg persze mindarról ami ezek között lehetséges.

– Milyen érzés kézben tartani egy ilyen növényt, ami akár aranyat érhet?

– Rendkívül nagy felelősséget érzek iránta, hiszen komoly szeszot jelent, de ezzel élni is kell tudni. Az állami szerepvállalás

az energiafű sikeres legyen? – Ehhez a kutatóintézet működési rendjének változására lenne szükség. A nonprofit érdekesség és a piacorientált kutatás némileg ellentmond egymásnak. Több lehetőséget kellene adni a magántőke bevonására. A jelenlegi állapotok szerint a termelő cégek nem fektetnek be pénzt egy nyereség-érdekeltség nélküli kutatóintézetbe, mivel mi nem tudunk nekik előzetes fizetést. A jó modell a multinacionális cégek jelentik, ahol a termelés eredményeiből finanszírozzák a kutatást, mely aztán a termelés erősödését szolgálja. De állami tulajdonon is el lehet képzelni ezt a modellt a piac szereplőinek integrált szervezetében.

Távolságban a két, három, négy szobás, második emeleti kutatóintézetből az jár a fejében: Ha ez az ember tudja, hogy tizenkét évig hallgatnia kell, akkor biztosan tudja azt is, hogy a tizenharmadik év az, amikor már nem.

És csak most döbbenek rá, miért vonzotta magára a beszélgetés közben olyan sokszor a tekintetemet az íróasztal mellett, a padlón álló szobafenyő.

Még két-három centi és eléri a mennyezetet. És akkor mi lesz? Kibontják a plafont? Atviszik egy magasabb terembe? Vagy egyszerűen csak visszavágják a végét?

Keserű Zsuzsa

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Szarvas Város Önkormányzatának Ifjúsági és Sportbizottsága 2003. évben is létrehozta az Ifjúsági Alapot, melyre pályázatot hirdet.

A pályázat célja: az ifjúság szabadidejének hasznos eltöltését szolgáló programok szervezésének segítése, ösztönzése.

Pályázhatnak mindazok a civil szervezetek, magánszemélyek, akik az ifjúság szabadidejének kulturált és hasznos eltöltésére olyan programmal rendelkeznek, amelyet a gyakorlatban sikerrel alkalmaznak. Önkormányzati vagy központi költségvetésből gazdálkodó intézmény nem támogatható az Ifjúsági Alapból.

Az eddig bevált, alkalmazott programokon túl az alábbi témákat is javasoljuk:

- utcai ifjúsági szociális munka
- rendszeres vagy alkalmi kulturált, hétfégi programok szervezése
- helyi ifjúságkutatás, helyzetelemzés
- hátrányos helyzetű tehetséges fiatalok támogatása
- ifjúsági lakótelepi közösségek működési szintereinek megteremtése
- egyéb ifjúsági közösségek szervezése, fenntartására való támogatás, program biztosítás
- táboroztatás segítése
- nyári szabadidő programok szervezése
- ifjúsági vezetők kiválasztása, képzése
- fiatalok bevonása a helyi közéletbe
- helyi ifjúsági cselekvésprogramok megismertetése, népszerűsítése, tanítása
- devianciák felderítése, megelőzése
- a nem önkormányzati pályázatok önérejtés támogatás biztosítása az itt felsorolt témakörök esetében

A pályázat csak Pályázati Adatlapon adható be, melyhez a Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti Osztályán (Szarvas, Szabadság út 25-27.) lehet hozzájutni.

A pályázat ugyanott adható be 2003. április 18. 12.00 óráig. Az Ifjúsági Alapból való juttatás elvei:

- 1.) A programban az önkormányzat részfinanszírozó, nem fenntartó.

- 2.) A pályázóval az önkormányzat megállapodást köt, mely szerint a támogatás felhasználása elszámolási kötelezettséggel párosul.
- 3.) A pályázati összeg csak a kért és jóváhagyott költségre költendő.
- 4.) A kiadások igazolására vonatkozó számlák kizárólag a program megvalósítására szolgálhatnak. Az elszámoláskor ezek tételes ellenőrzésére kerül sor.
- 5.) A támogatás nem költendő étkezésre, reprezentációs célokra.
- 6.) Olyan csoportoknak adható, amelyek nem egy zártkörű társaság önfinszírozására kérik, hanem kivülről részére, szervezett programok, célkitűzések megvalósítására.
- 7.) Elsősorban tartós, folyamatos, rendszeres vagy ismétlődő jellegű tevékenység támogatására történjék.
- 8.) Önzetlen tevékenység közreműködői által végzett tevékenységből eredő kiadások csökkentésére szolgáljon.
- 9.) Ha a támogatni kért tevékenység rendszeresen bevételgeneráló célú vagy ellenérték fejében szerveződik, csak akkor javasolt a támogatása, ha a bevétel vagy az ellenérték az összes kiadáshoz elenyésző mértékű.
- 10.) Nem adható nyereségérdekelt vállalkozás veszteségének csökkentésére.
- 11.) Olyan szervezet vagy magánszemély, aki más önkormányzati forrásból ezen tevékenységhez támogatást kapott, nem részesülhet az alapból.
- 12.) Nem pályázhatnak, akik a korábban felvett támogatással nem számoltak el.

A pályázatokkal kapcsolatban felvilágosítást a Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti Osztálya (Telefon: 66/311-122/168 mellék) ad.

A támogatás mértékéről Szarvas Város Önkormányzatának Ifjúsági és Sportbizottsága dönt, átruházott hatáskörben.

Szarvas Város Önkormányzatának Ifjúsági és Sportbizottsága